Ner 14. ROK 1839. CZWARTEK 17 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Kate, S. Piotra w R.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Jaropełk.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Ziawiska napowietrzne i różne uwagi
16	6	26" 8'', 777	— 0°, 4	1'', 77	PPł. zachodni wicher	Pochmurno	Śnieg
	2	10, 564	— 0, 2	1, 80	,, mocny	,,	Śnieg
	10	11, 055	— 1, 4	1, 68	,, ,,	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 13 *Stycznia.* —

Bal dany wczoraj przez hr. Konstantego Zamojskiego, należał do liczby tych świetnych zabaw, których wspomnienie długo zachowuje pamięć. Liczne towarzystwo zaproszonych gości mieściło się z łatwością w tym ogromnym i wspaniałym appartamencie, w którym gościnność gospodarzy, miała szczęście przyjmowania nieraz Monarchów. Zajmującym był zaiste widok przeszło kilkudziesięciu dam, ożywiających w wesołéj zabawie, te salony klasycznéj piękności, ozdobione zabytkami wieków ubiegłych, ercydziełami kunsztu i kosztownemi pamiątkami familijnemi. Xiężna Teressa Jabłonowska z znaną uprzejmością swoją czyniła honory tego wieczoru. O północy w chwili kiedy się rozpoczynał rok nowy, podług dawnego kalendarza, wszystkie dostojne osoby składały obecnym na balu Xięstwu Namiestnikostwu, życzenia i powinszowania.

— *Paryż* 2 *Stycznia.* —

Ieden z dzienników porannych utrzymuje że ministeryum otrzymało bardzo niepomyślne wiadomości z Ankony. Reakcya, która tem objawiła się, po oddaleniu się wojsk francuzkich, zwiększyła się za wejściem żołnierzy papiezkich. Zabroniono wszystkiego, coby mogło przypomnieć o zajęciu tego miasta przez Francuzów. Ale najważniejszą okolicznością jest, że pomiędzy dwudziestu i kilku osobami które uwięziono, znajduje się wielu francuzów.

Piszą z Tulonu pod dniem 20 grudnia. »Ostatnie wypadki w rejencyi Trypolis, godne są żeby się niemi zajęły europejskie dzienniki. Układ który nowy turecki pasza, zawarł z naczelnikami arabskiemi Abd el-Gelil, Ghuma i z bejem Gharian, zawiera następujące warunki: wzmiankowani naczelnicy płacić mają corocznie rządowi tureckiemu 25,000 Mahhuli gotowizną, tudzież w naturze dziesiątą część produktów krajowych, pod warunkiem, że Turcy nigdy nie zbliżą się do terytoryum tych trzech naczelników. Ci ostatni samodzielnie panują nad beduinami rejencyi Tripolis i pasza nie ma się mięszać w ich sprawy. Tripolis przeto ma teraz dwa rządy niezawisłe od siebie wzajemnie, turecki i arabski. Taki stan rzeczy, nie dobrze wróży dla osadników europejskich w rejencyi. Zapewniają, że Anglia, Francya i Austrya, postanowiły uczynić wspólne kroki, dla zażądania wypłaty należytości ich poddanym, wrazie niezapłacenia ze strony rządu arabskiego, porta ma dać rękojmię. Nowy pasza Askar, jest zarówno lubiony od

europejczyków, jak od Arabów, z powodu swego postępowania. Płaci on swemu wojsku regularnie i niezmiernie jest troskliwym o dobry byt jego. Askar pasza zajmuje się obecnie zaprowadzeniem kwarantanny, którą powierzyć ma swoim dragonom.

— *Londyn* 29 *Grudnia.* —

Towarzystwo utworzone w Manchestrer, w celu zniesienia prawa o zbożu, najęło obszerne pomieszkania, w którém złożonemi będą próby wyrobów rękodzielniczych, zagranicznych, mające okazać szkodliwy wpływ wspomnionego prawa w Anglii. Każda z tych prób będzie miała załączoną obok, cenę, na miejscu gdzie jest wyrobioną i próbę odpowiadającego towaru z fabryki angielskiéj, również z wymienieniem ceny.

Z Cap mamy wiadomości dochodzące do 20 października. Wieśniacy wydalający się, zostali w leżach swoich o 100 mil od port Natal, podwakroć napadnięci przez krajowców, jednakże w obu razach odparli ich.

Podług ostatnich wiadomości z Indyi wschodnich, oprócz wyprawy na Kabul, ma nastąpić wysłanie wojsk do Karak w odnodze perskiéj, aby nie tylko tę wyspę zająć, ale i w głąb kraju sięgnąć. Z Ava donoszą, że następca tronu w państwie Birmanów, o którym mniemano, że został zabity, w czasie, kiedy Tharewaddie przywłaszczył sobie panowanie, żyje jeszcze; mordercy, którym polecono sprzątnienie go ze świata, zabili zamiast niego, innego chłopca, i teraz grożą, że go obwołają królem i postawią na czele przeciwników teraźniejszego władzcy. Jeśli młody xiążę dobrze grać będzie swoją rolę, przywłaszczyciel dość będzie mieć do czynienia u siebie w kraju i przez to będzie musiał zaniechać intryg z Gurkami, przeciw rządowi indyjskiemu.

Wieść, że lord John Russel utracił najmłodsze z swoich dzieci, okazuje się fałszywą; z tego powodu upada także połączone z tą wieścią podanie, jakoby ten minister chciał złożyć swój urząd.

Agitacya przeciwko prawu zbożowemu trwa ciągle, i dzienniki ministeryalne nieprzerwanie podbudzają lud do tworzenia towarzystw i ułożenia petycyi względem zmiany tego prawa, bo ministrowie sami nieodważyliby się bezwątpienia, chyba nadzwyczajną koniecznością znagleni uczynić podobny wniosek w parlamencie. Niektórzy członkowie wprawdzie skłonni są do tego kraku, ale mają przeciwko sobie większość, i ci nawet którzy namawiają pierwszego ministra, aby poszedł za przykładem hrabiego Grey i rozwiązał parlament, w razie gdyby tenże opierał się dopełnić słusznych żądań narodu w przedmiocie prawa zbożowego, przyznają, że krok ten w takim tylko razie mógłby być pożytecznym, gdyby ministrowie mogli liczyć na silne wsparcie ze strony ludu, w przeciwnym bowiem razie podając bil przeciwko prawu zbożowemu, przyspieszyliby tylko własny upadek; potrzeba zatem, aby poprzednio wybory tak zostały uorganizowane, iżby wrazie rozwiązania parlamentu z pewnością można było liczyć na przeciwną prawu zbożowemu większość w nowéj izbie niższéj, bo z obecną izbą nie można się spodziewać pożądanego skutku co do tego prawa.

— *Madryt* 23 *Grudnia.* —

Dwa ostatnie posiedzenia były nader burzliwe. Kiedy przyszło do rospraw względem wypadku w Barcelonie, Kadyxie i Sewili; ministrowie musieli wytrzymać gwałtowne natarcie panów Arguellez, Olozaga i Lopez.

— *Walencya* 17 *Grudnia.* —

Tutejsze wybory municypalne dały powód do niejakich rozruchów; w których anarchiści górę wzięli. W dniu 12 przybyli tu jenerałowie Van Halen i Borso z swojemi korpusami; pierwszy otrzymał rozkaz posłania do Madrytu gubernatora tutejszego, jenerała Lopez, ale na żądanie anarchistów zostawiono go przy dowództwie Borso pod Chela zabrał w niewolę 168 ludzi z korpusu Forcadella, Van Halen rozkazał mu aby wszystkich rozstrzelać kazał, ale jenerał Borso oparł się temu, ponieważ oni poddali mu się pod warunkiem, że nie będzie ich mordercą. Za powtórzeniem krwawego rozkazu, Borso zagroził, że odłączy się z swemi ludźmi i uda się do Leria. W dniu 15 Van Halen udał się ztąd do Murviedro, gdzie następującego dnia wszyscy jeńcy których s sobą prowadził, zostali rozstrzelani!!..

— *Rzym* 22 *Grudnia.* —

Jenerał major baron von Puchner który na czelnie dowodził wojskiem austryackiem w legacyach papiezkich, otrzymał od N. Cesarza Aostryi, krzyż komandorski orderu Leopolda, a od jego świętobliwości krzyż komandorski orderu świętego Grzegorza, z załączeniem bardzo pochlebnego listu. Xiążę Meternich i jenerał komendant w królestwie

lombardzko-weneckiem, feldmarszałek hrabia Radecki otrzymali znamiona tegoż orderu z brylantami.

W Faenza miały miejsce nieporozumienia i zatargi między papiezkiemi ochotnikami i żołnierzami szwajcarskiemi, przyczem z obu stron krew była przelaną. Ostatnie wiadomości z tamtąd donoszą, że przywodcy tych kłótni uciekli i że zwierzchność przedsiewzięła środki zapobiegające nadal podobnemu wypadkowi. Kłótnia ta nie miała bynajmniej powodów politycznych. Pewien podeszły wieśniak, który przez ciekawość zbliżył się za nadto do miejsca bitwy, został ugodzony kulą i pozbawiony życia.

Rozmaitości.

Korzyści i przykrości olbrzyma.

W Paryżu znajduje się obecnie nadzwyczajnie wysoki artysta jakiego pewno jeszcze nigdy nie widziały sciany teatru. Ten artysta z rodu belgijczyk, trzyma 7 stóp paryzkich i 2 cale. Nazywa się Bihin, i gra role Goliata w jednéj pantominie wystawianéj w cyrku Frankoniego.

Ponieważ wszystko co żyje w Paryżu, spieszy zobaczyć tego olbrzyma, poszedłem i ja przekonać się czy istotnie tak jest godnym widzenia, siedziałem obok młodego człowieka którego podczas pierwszéj małéj sztuczki, miałem za samego Bihin. Ale gdy podczas między-aktu, powstał,- przekonałem się że byłem w błędzie, gdyż sąsiad mój niemógł mieć więcéj nad 6 stóp.

Był to anglik i bardzo rozmownego przyrodzenia. Podczas przedstawienia cyrku, można bardzo wygodnie rozmawiać nie tylko po spuszczeniu zasłony ale nawet w ciągu akcyj. Sześcio-stopowy widz i siedmio-stopowy artysta byli przedmiotami mającemi z sobą jakiś związek, i trudno było nie wspomnieć o tem w rozmowie. Mój sąsiad sam od tego zaczął.

»Nie wiem co by mogło być nieprzyjemniejszego, rzekł on do mnie, jak być takim wysokim jak ten aktor. Jest to nieszczęście które tem żywiéj czuć możemy, im więcéj go sami doznaliśmy, a ja mogę bez wątpienia cały jego ogrom poznać, ponieważ mam 5 stóp 11 cali i kilka linii wysokości.

Czy podobna! zawołałem z udanem podziwieniem, nie wyglądasz pan na to bynajmniéj. Mnie wydawałeś się pan tylko porządnie rosłym mężczyzną: niebyłbym sądził pana wyżéj jak 8 lub 10 cali nad 5 stóp. Dostrzegłem że sąsiad mój nie bardzo chciał być uważanym za nadzwyczajnie wysokiego. Mówiąc o swoim wzroście, zaczął jak wszyscy od stóp 5 11 cali i kilka linij, wymówił tak, jak panna która nie chcąc przyznać się do trzydziestki, podaje swój wiek na lat 29 11 miesięcy i kilkanaście dni.

Pozyskałem jego przychylność przez oświadczenie że mi się wzrost jego nie wydaje nadzwyczajnym. Opowiedział on mi że rodzice jego przez długi czas obawiali się żeby on nie doszedł do takiego wzrostu jak ten aktor przedstawiający Goliata i to tem większe sprawiało im przykrości dodał, że wnaszéj rodzinie mieliśmy już przykład podobnego nieszczęścia. Mój stryj Baltazar, był wysoki siedm stóp, i ten wzrost jego, powodem było mnóstwa przypadków, którebym panu opowiedział, gdybym wiedział że to go nie znudzi.

Zapewniłem go że opowiadanie jego będzie mi bardzo przyjemnem, a on tak zaczął:

Baltazar Mackensfield, mój dziadek stryjeczny, drugi syn bardzo szanownego kupca z Lincoln, dzieckiem jeszcze, przeznaczony był do stanu duchowoego. W czternastym roku, właśnie kiedy miał rozpocząć swoje nauki jako sposobiący się na kapłana, zachorował niebezpiecznie; i przez ośm miesięcy zostawał między życiem i śmiercią. Kiedy po téj okropnéj słabości wstał po raz pierwszy okazało się że przez ciąg jéj trwania, urosł więcej niż na pietnaście cali, i to wzrastanie nadzwyczajne, tak gwałtownie postępowało i tak uporczywie, iż wkrótce młody Baltazar doszedł nadzwyczajnéj wysokości stóp siedmiu.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Opowiadanie, że na księżycu znajdują się ludzie a przynajmniej istoty do nich podobne stajc się znowu w Londynie przedmiotem rozpraw. Niejaki Hogsin zapomocą wynalezionego przez niego teleskopu, światła syderalnego i mikroskopu gazowego, zdołał tak zbadać morza na księżycu, że nie tylko odkrył na nich statki, ale i ludzi. Utrzymuje, że statki są podobne do dużych beczek i często widać jak z nich podnoszą się istoty podobne do ludzi, puszczające gęste kłęby dymu, z czego domyśla się, że są zapalonemi amatorami sygar! p. Hogsin widział także w morzach księżycowych do 14 wielorybów.

W niemczech wyszło dziełko: »Przepisy dla graczów w wista lub bostona, jakim sposobem koniecznie muszą wygrać.« A kiedy 4ch graczów to dziełko przeczyta i zrozumie, któż wtedy przegra?

Na drodze z Angulem we Francyi, skradziono z dyliżansu 2000 fr. a sprawcy nie można było odkryć. Konduktor miał już wynagrodzić szkodę w tem Pleban wezwał go aby u niego odebrał owe 2000 fr. Pewno złodziej na spowiedzi przyznał się do zbrodni a czcigodny kapłan skłonił go do zwrócenia summy.

W znacznéj kawiarni w W. zachowywana jest oszczędność szczególna, gospodyni daje gościom filiżanki nie pełne, tak iż na 9 filiżanek kawy, 10tą zarabia extra zwykłego zarobku. Niech żyje przemysł.

Przy bramie Fontenblo w Paryżu otworzono nowy teatr zwany *Belwederski*. W teatrze opery komicznéj w krótce będzie przedstawiona operetka młodego włocha nazwiskiem Pardesi.

Kazimierz Delavigne (Delawiń), pisze nową trajedyą dla panny Raszel.

W Bordo odkryto dom gry w którym codzień zgromadziło się 40 podmatusiałych kobiet, i grało o summy znaczne.

Na posiedzeniu towarzystwa Linneusza w Londynie w dniu 4 z. m. pokazywano gatunek bawełny krajowéj otrzymującéj się z rośliny podobnéj do brzezioy. Jest tak przednia jak bawełna zwykle znana w handlu.

Wesele oryginalne.

Młoda dama w Rotterdamie 15 listopada została zaręczoną mimowoli z starym, brzydkim i skąpym jegomością, a dzień ślubu był już naznaczony. W tym kochanek młodéj narzeczonéj wyprawił bal, utrzymując że swojéj ulubionéj przynajmniéj ucztę musi ofiarować. Bal rozpoczął się o północy; zaproszono także narzeczonego; posłano po niego karetę i długo go wieziono za miastem. Nakoniec zatrzymano się przed dużym gmachem i schodami udano się do sali. Liczba gości była znaczna. Narzeczona pysznie ustrojona przywitała swojego przyszłego męża. Muzyka zabrzmiała, a że podstarzały Adonis nie mógł tańczyć, przeto zaproszono go do bocznego gabinetu do wista, gdzie bawił także opiekun młodéj damy. Smiano się, żartowano, narzeczona przechadzała się po salonie i tańczyła tylko zapozwoleniem brzydkiego kawalera; ten był bardzo szczęśliwy. O świcie nagle zagrzmiał wystrzał armatni; sala balowa oderwała się od gabinetu, do gry zebrani gracze zdumionym wzrokiem spoglądali za oddalającą się narzeczoną. Sala balowa znajdowała się na okręcie i szybkością błyskawicy pożeglowała na morze. Brzydki narzeczony i opiekun młodéj damy zostali jak by wryci.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 16 do 17 Stycznia.

Ciszewski Felix ob., Boniewska Judyti ob., Hochedlinger Xaw., z Polski; — Olszański Wiktor, Mroczkowski obywatel, Kuliżycki Alexander obywatel, z Galicyi; — Hart Thom., Le Beg Albert, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Rudkiewicz Antoni obywatel, Kubiczek Jakób ob., Sławacka Maryanna ob., Michalewski Ant. ob., Ciszeski Felix ob., Kurczewska ob., Srednicki Soter ob., Srednicki Jan ob., Tyrna Michał ob., Smitowski Jan ob., Brzeski Władysław ob., do Polski; — Brzeski Kazm. ob., Romer Maciéj, Sobolewski Onufry ob., Boznański Jan off. eess. Austr., Górski Leon ob., Lewandowski Felix ob., Stóbe, do Galicyi.

Doniesienie.